Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

TER BESLISSING

Datum
14 april 2025

Onze referentie
RONDZENDMAP-2025/4790

Opgesteld door
DG Water en Bodem
Dir.Waterkwaliteit en Grote Wateren
Waterkwaliteit en Beschikbaarheid

Beslistermijn
20-06-2025

Bijlagen
4

Aan Minister

nota

Brief aan Kamercommissie m.b.t. vislood

Aanleiding

Veel sportvissers in Nederland maken nog steeds gebruik van lood om de vislijn te verzwaren. Vanwege het besef dat lood giftig is en onwenselijk in het milieu wordt langzaamaan meer gebruik gemaakt van alternatieven voor lood, zoals steen, glas, beton en ijzer.

Stichting Gezond Water (SGW) heeft op 21 maart jl. een brief gestuurd aan de Commissie Infrastructuur en Waterstaat van de Tweede Kamer. In deze brief vroegen zij de Kamerleden om te helpen om het gebruik en verlies van vislood te voorkomen. De Kamercommissie heeft uw voorganger op 26 maart verzocht om een reactie op deze brief.
Een voorstel voor de antwoordbrief aan de Kamercommissie is toegevoegd als bijlage bij deze nota. In de bijlage vindt u ook een eindconcept van de samenwerkingsovereenkomst Sportvisserij Loodvrij 2025-2029.

Geadviseerd besluit

- Instemmen met de Kamerbrief.
- Instemmen met -en ondertekenen van- de aangepaste samenwerkingsovereenkomst over loodvrije Sportvisserij.

Als er na twee jaar onverhoopt onvoldoende voortgang is richting een Europees verbod, richten de partijen zich op alternatieve opties, zoals een nationaal verbod of een verbod met buurlanden.

Kernpunten

Brief van SGW aan de Commissie Infrastructuur en Waterstaat
In de brief roept SGW op om het ambitieniveau te verhogen. Met een verwijzing naar het beperkte aantal lokale verboden in Nederland stelt SGW dat Nederland koploper moet worden binnen Europa door op korte termijn te stoppen met het gebruik van vislood. Er is in de brief geen verwijzing naar de ontwikkelingen in Brussel, zoals het voorstel van de Europese Commissie van 28 februari om toe te werken naar een Europees verbod op vislood.

Antwoordbrief aan de Commissie Infrastructuur en Waterstaat
De Commissie Infrastructuur en Waterstaat heeft uw voorganger gevraagd om een reactie op de brief van SGW. In de voorgestelde brief legt u uit waarom een Europees verbod effectiever is dan een nationaal verbod. Ook laat u weten dat de

samenwerkingsovereenkomst is aangepast naar aanleiding van het gesprek van uw voorganger met Sportvisserij Nederland en de Europese koepel van handels in sportvisserijmaterialen. U laat weten dat u lokale initiatieven ter stimulering van loodvervangers toejuicht.

Huidige strategie: aansturen op een Europees i.p.v. landelijk verbod
De brief van SGW noemt het verbod op verkoop van vislood in winkels in Denemarken. Het is lastig om een helder beeld te krijgen van de effectiviteit van de nationale aanpak in Denemarken, maar duidelijk is wel dat de effectiviteit aan de waterkant beperkt is doordat het alleen een verkoopverbod betreft en geen gebruiksverbod.

Met de samenwerkingspartners in Nederland is tot nu toe een andere weg ingeslagen, namelijk inzet op een Europees verbod in plaats van een nationaal verbod. Met een Europees verbod wordt de instroom van lood uit buurlanden beperkt en wordt een substantiële markt gecreëerd voor alternatieven voor lood. Door vooralsnog de inzet te focussen op een Europees verbod, wordt voorkomen dat de implementatie van een nationaal verbod tussentijds wordt ingehaald door een (mogelijk op onderdelen weer anders) Europees verbod. Meewerken aan een Europees verbod kost bovendien minder menskracht, waardoor deze beschikbaar blijft voor onderwerpen die een groter verschil maken voor het bereiken van een betere waterkwaliteit.

Samenwerkingsovereenkomst
U werkt o.a. met Sportvisserij Nederland, de Unie van Waterschappen, de ministeries van VWS en LVVN aan de vervanging van vislood door minder schadelijke alternatieven. Het voorstel is om ook voor de periode 2025-2029 deze samenwerking te bekrachtigen door middel van een samenwerkingsovereenkomst. Uw voorganger heeft op 25 maart jl. een gesprek gevoerd met Sportvisserij Nederland, met de intentie om de samenwerkingsovereenkomst verder aan te scherpen. Naar aanleiding hiervan is er nu een vermelding opgenomen dat waterschappen met lokale sportvisserij overeen kunnen komen dat alleen met loodvervangers gevist mag worden. Ook is nu de Europese koepel van handelaren in sportvisserijmaterialen toegevoegd als ondertekenende partij. Tot slot is er in de samenwerkingsovereenkomst een passage over het bevorderen van het gebruik van loodvervangers door sportvissers op plekken waar veel loodverlies is, bijvoorbeeld door middel van uitvoering van (lokale) projecten en initiatieven. U werkt samen met Sportvisserij Nederland aan het opzetten van een project ter stimulering van loodvervangers op de pier in IJmuiden.

Op uw verzoek zijn twee passages aan de samenwerkingsovereenkomst toegevoegd (artikel 2, derde lid, en een uitbreiding van artikel 7, vierde lid). Met deze passages wordt toegevoegd dat, wanneer een Europees verbod op zich laat wachten, de partijen zich richten op alternatieve routes, zoals een nationaal verbod of een verbod met buurlanden.

Krachtenveld
- Sportvisserij Nederland heeft 1,3 miljoen leden. De organisatie ziet een Europees verbod als de meest effectieve maatregel en ziet liever geen lokale verboden op gemeentelijk en/ of waterschap niveau. Wij dringen er bij Sportvisserij Nederland op aan om deze positie te herzien en om ook lokale verboden te stimuleren, maar tot op heden is Sportvisserij Nederland hier nog

geen voorstander van. Zij zien meer in lokale initiatieven om loodvervangers te stimuleren.
- De ambities van verschillende waterschappen lopen uiteen, maar de Unie van Waterschappen werkt constructief mee aan de samenwerkingsovereenkomst. Ook steunt zij de ambitie van verschillende waterschappen om lokale verboden op te nemen in nieuwe pachtcontracten van viswateren.
- Stichting Gezond Water wil zo snel mogelijk een verbod op het gebruik van vislood (desnoods nationaal) en is zeer kritisch op het huidige beleid. De stichting reageert op zienswijzen, stuurt burgerbrieven en start rechtszaken voor instelling van verboden op diverse overheidsniveaus. Er is een verwevenheid van deze stichting met het bedrijf Modified Materials, dat loodalternatieven verkoopt.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Toelichting
Het jaarlijkse loodverlies wordt ingeschat tussen 23-70 ton in zout water, in zoet water tussen 3- 8 ton. Lood is genormeerd onder de Kaderichtlijn Water (KRW) en Kaderichtlijn Marien (KRM). De norm wordt nauwelijks overschreden in KRW-waterlichamen maar desalniettemin hoort lood niet thuis in het milieu. Onder de KRM zijn er wel normoverschrijdingen van lood.

Inmiddels is het gebruik van loodalternatieven in de afgelopen vijf jaar in zoet water van 2% naar 14% en in zee van 6% naar 19% gestegen.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
02	Kamerbrief	
03	Brief Stichting Gezond Water	Stichting Gezond Water vraagt de Kamerleden om te helpen bij het stoppen van het gebruik van vislood
04	Verzoek Commissie Infrastructuur en waterstaat om een reactie op de brief van SGW	
05	Aangepaste samenwerkingsovereenkomst	Samenwerkingsovereenkomst Sportvisserij Loodvrij 2025-2029. Met aanpassingen door Sportvisserij Nederland n.a.v. het gesprek van 25 maart jl.